

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ МОНОПОЛІЗАЦІЇ РИНКУ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

Алфімова А.С., гр. 6.02.072.050.19.1,

Калініна В.С., гр. 6.05.281.030.19.2

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.С. Черкашина**
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Однією з провідних тенденцій розвитку країн з ринковою економікою є укрупнення підприємств, поширення процесів концентрації та монополізації виробництва. У цьому зв'язку особливої актуальності набувають проблеми оцінки рівня монополізації окремих галузей національної економіки. Найбільшого поширення отримав індекс Херфіндаля-Хіршмана (ННІ), який показує ступінь ринкової влади окремих підприємств і є одним з основних індикаторів у прийнятті економічних рішень щодо злиття та поглинань. Якщо $0 < \text{ННІ} < 1000$, то існує можливість безперешкодного здійснення господарських дій по злиттю та поглинанню. Якщо $1000 < \text{ННІ} < 1800$, то це свідчить про припустимість прийняття рішень щодо злиття та поглинання. У випадку перевищення значення ННІ від межі над 1800 Якщо $1800 < \text{ННІ} < 10000$, то виникає невідкладна потреба рішення Департаменту юстиції щодо можливості злиття у галузі.

Результати дослідження стану і тенденцій монополізації ринку мобільного зв'язку України свідчать про те, що цей ринок відноситься до висококонцентрованих ($\text{ННІ}_{2016} = 3810$, $\text{ННІ}_{2017} = 4127,68$, $\text{ННІ}_{2018} = 4244,5$, $\text{ННІ}_{2019} = 3593,07$), а дана галузь має чітку тенденцію до укрупнення і концентрації (індекс Херфіндаля-Хіршмана збільшився з 3810 у 2016 р. до 4244,5 у 2018 р). Тому можна зробити висновок про існування тренду до підвищення ринкової влади та домінування найбільших мобільних операторів України («Київстар» і «Vodafone»). Зауважимо, що така ситуація характерна і для інших постсоціалістичних країн Східної Європи, зокрема для Білорусі ($\text{ННІ}_{2016} = 4011,03$, $\text{ННІ}_{2017} = 4043,25$, $\text{ННІ}_{2018} = 4116,86$, $\text{ННІ}_{2019} = 4205,22$). З огляду на це, на думку авторів, ринок мобільного зв'язку України потребує постійного моніторингу з боку Антимонопольного комітету України з метою забезпечення рівних «правил гри» для усіх учасників ринку та попередження неконтрольованих ситуацій у цій сфері. Це підвищить зацікавленість усіх мобільних операторів у диверсифікації ресурсів, розвитку суміжних послуг, розширенні лінійок продуктів, зниженні тарифів на послуги мобільного зв'язку, збільшенні інвестицій в основний капітал, оптимізації сфери обслуговування абонентів великих телекомунікаційних компаній.